

Demografia i Epidemiologia Żywnościowa

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2024/2025
Wydział	Wydział Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Dietetyka
Dyscyplina wiodąca	Nauki o zdrowiu
Profil studiów	Praktyczny
Poziom kształcenia	II stopnia
Forma studiów	stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Zakład Dietetyki Klinicznej Zakład Żywienia Człowieka Ciołka 27, 01-445 Warszawa
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. Dorota Szostak-Węgierek Prof. Mariusz Gujski
Koordynator przedmiotu	Prof. Dorota Szostak-Węgierek dorota.szostak-wegierek@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Prof. Dorota Szostak-Węgierek dorota.szostak-wegierek@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Prof. Dorota Szostak-Węgierek, Prof. Iwona Traczyk, Dr hab. prof. IMiD Katarzyna Szamotulska

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	I rok semestr zimowy	Liczba punktów ECTS	2.00
-----------------------	----------------------	---------------------	------

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim		
wykład (W)	14	0,6
seminarium (S)	20	0,8
ćwiczenia (C)	0	0
e-learning (e-L)	-	
zajęcia praktyczne (ZP)	-	
praktyka zawodowa (PZ)	-	
Samodzielna praca studenta	16	0,6
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		

3. CELE KSZTAŁCENIA

C1	Dostarczenie wiedzy z zakresu poznawczego epidemiologii, ze szczególnym uwzględnieniem epidemiologii żywieniowej, w powiązaniu z dynamiką rozwoju demograficznego populacji
C2	Utrwalenie umiejętności korzystania z ilościowych mierników stanu zdrowia populacji, z ocen nasilenia czynników ryzyka rozwoju chorób oraz z metod i narzędzi demografii
C3	Rozwinięcie umiejętności oceny wiarygodności metod badań epidemiologicznych, ze szczególnym uwzględnieniem metod oceny sposobu żywienia i stanu odżywienia na poziomie populacyjnym i indywidualnym
C4	Rozwinięcie umiejętności oceny adekwatności spożycia i stanu odżywienia na tle aktualnych norm żywienia z zastosowaniem nowoczesnych statystycznych metod interpretacji
C5	Przygotowanie do samodzielnego wyboru metody oceny sposobu żywienia i stanu odżywienia w zależności od celu badania, zaprojektowania i interpretacji wyników walidacji ankiet
C6	Rozwinięcie umiejętności decydowania o wyborze właściwej metody badania sposobu żywienia w wielodyscyplinarnym zespole projektów klinicznych i epidemiologicznych.

4. EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	
W2	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	

E_W25	Zna najnowsze trendy żywieniowe, potrafi definiować ich wpływ na zdrowie populacji
E_W27	Wykorzystuje w praktyce wiedzę z zakresu demografii, epidemiologii oraz czynników ryzyka chorób żywieniowo - zależnych.
E_W28	Przedstawia zagadnienia dotyczące epidemiologii żywieniowej, potrafi analizować i wyjaśnić związki pomiędzy żywieniem a wskaźnikami stanu zdrowia, czynnikami ryzyka rozwoju choroby i występowaniem chorób
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
E_U05	Posiada umiejętności oceny wiarygodności metod badań epidemiologicznych.
K2	

5. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykłady	<p>W1 – T1- Geneza, cele i zadania epidemiologii jako dyscypliny naukowej i działalności praktycznej. T2- Omówienie niezbędnych podstaw epidemiologii ogólnej i demografii. T3- Ustalenie podstawowej terminologii. T4- Definicje, obszar działania, główne cele. T5- Podstawy demografii. T6- Terminologia. T7- Źródła danych o ludności. T8- Metody badań. T9- Współczynniki demograficzne. T10- Struktura ludności. Wykładowca- Prof. Dorota Szostak-Węgierek</p> <p>W2- T11- Teoria przejścia demograficznego. T12- Obecna sytuacja demograficzna w Polsce i na świecie. T13- Prognozy demograficzne. T14- Współczesne normy żywienia, sposoby wykorzystania w ocenie sposobu żywienia osób indywidualnych i w grupie osób. T15- Możliwości i ograniczenia w interpretacji wyników oceny sposobu żywienia. T16- Źródła i przyczyny zmienności diety na poziomie osobniczym i w grupie osób. T17- Ocena aktywności fizycznej. Wykładowca- Prof. Dorota Szostak-Węgierek</p> <p>W3- T18-Typy badań wykorzystywane w epidemiologii żywieniowej: badania skriningowe, korelacyjne, kliniczno-kontrolne, kohortowe. T19- Cele stawiane przed nimi i możliwości interpretacyjne. T20- Określenie pojęcia i poznanie mierników zdrowia. T21- Zapoznanie ze współczynnikami charakteryzującymi stan zdrowia populacji polskiej i europejskiej. T22-</p>	<p>E_W25 E_W27 E_W28 E_U05</p>

Charakterystyka stanu zdrowia populacji polskiej na tle wskaźników w innych krajach europejskich. T23- Zróźnicowanie regionalne, nierówności w zdrowiu, związki z charakterystyką demograficzną.

Wykładowca- Prof. Dorota Szostak-Węgierek

W4- T24-EBM jako paradygmat osiągnięcia prawdy naukowej. T25- Planowanie badania epidemiologicznego w zależności od celu, wybór metody, dobór próby, zaplanowanie kwestionariusza.

Wykładowca- Prof. Katarzyna Szamotulska

W5- T26-Biologiczne i biochemiczne markery jako wskaźniki spożycia wybranych składników odżywczych. T27- Definicja czynników ryzyka. T28- Kliniczne i subkliniczne objawy niedoborów i nadmiarów składników odżywczych w diecie.

Implikacje całkowitego spożycia energii w analizie wyników badań epidemiologicznych. T29- Genetyka w analizie wpływu diety na efekty zdrowotne. T30- Przykłady dużych żywieniowych badań epidemiologicznych. Wykładowca- Prof. Dorota Szostak-Węgierek

W6- T31- Epidemiologia przewlekłych chorób dietozależnych, rola czynników żywieniowych w patogenezie, zapobieganiu i leczeniu. T32- Epidemiologia otyłości i innych chorób związanych z żywnością i żywieniem (choroby układu krążenia, cukrzyca typu 2, zespół metaboliczny). Wykładowca- Prof. Dorota Szostak-Węgierek

W7- T33-Programy epidemiologiczne ukierunkowane na badanie związków między dietą i rozwojem choroby, ze szczególnym uwzględnieniem skutecznych programów interwencyjnych realizowanych w kraju i na świecie. Osiągnięcia naukowe i praktyczne z zakresu epidemiologii i ich wpływ na historię czynników determinujących stan zdrowia społeczeństw. T34- System zbierania danych epidemiologicznych w kraju, przyszłe kierunki badań, użyteczne adresy www. Wykładowca- Prof. Iwona Traczyk

Seminarium	<p>S1- T18, T19- Typy badań wykorzystywane w epidemiologii żywieniowej: badania skryningowe, korelacyjne, kliniczno-kontrolne, kohortowe. Cele stawiane przed nimi i możliwości interpretacyjne- analiza opublikowanych wyników badań. Wykładowca- Prof. Dorota Szostak-Węgierek</p> <p>S2- T35- Planowanie badania epidemiologicznego w zależności od celu, wybór metody, dobór próby, zaplanowanie kwestionariusza. Wykładowca- Prof. Katarzyna Szamotulska</p> <p>S3- T36- Epidemiologia wybranych nowotworów. T37- Związek ryzyka nowotworów ze sposobem żywienia. Wykładowca- Prof. Dorota Szostak-Węgierek</p> <p>S4- T38- Spożycie żywności, energii i składników odżywczych w Polsce. T39- Trendy, zagrożenia, korzystne i niekorzystne zmiany diety. T40- Związki ze stanem zdrowia, współczynnikami zgonów. Wykładowca- Prof. Dorota Szostak-Węgierek</p> <p>S5- T41-Rola epidemiologii żywienia w zdrowiu publicznym. T42-Wykorzystanie wyników badań na rzecz poprawy zdrowia społeczeństwa: w promocji zdrowia, w prewencji pierwotnej, prewencji wtórnej i prewencji trzeciego stopnia. Wykładowca- Prof. Dorota Szostak-Węgierek</p> <p>S6- T46- Planowanie żywieniowego badania epidemiologicznego część 1. Wykładowca- Prof. Iwona Traczyk</p> <p>S7- T47- Planowanie żywieniowego badania epidemiologicznego część 2. Wykładowca- Prof. Iwona Traczyk</p> <p>S8 – T48- Walidacja danych o spożyciu żywności w badaniach epidemiologicznych. Wykładowca- Prof. Iwona Traczyk</p>	<p>E_W25 E_W27 E_W28 E_U05</p>

	<p>S9- T49- Procedura opracowania danych żywieniowych na przykładzie danych otrzymywanych w oparciu o kwestionariusz KomPAN . Wykładowca- Prof. Iwona Traczyk</p> <p>S10- T50- Krytyczna ocena danych o spożyciu energii. Ocena niedoszacowania wartości energetycznej wywiadów żywieniowych. Obliczanie wydatku energetycznego. Wykładowca- Prof. Iwona Traczyk</p>	
--	--	--

6. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Jędrychowski W. Podstawy epidemiologii. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego Kraków 2002, wyd.6
2. Jędrychowski W. Epidemiologia w medycynie klinicznej i zdrowiu publicznym. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego Kraków 2010, wyd.1
3. Normy żywienia dla populacji Polski i ich zastosowanie. Red. Jarosz M., Rychlik E., Stoś K., Charzewska J. Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - PZH 2020
4. Bzdęga J., Gębska-Kuczerowska A., Epidemiologia w zdrowiu publicznym, Wyd.Lek. PZWL,2010.
5. Webb P., Bain Ch., Page A. Epidemiologia. Podręcznik dla studentów i praktyków. Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa, 2021.
6. Kwestionariusz do badania poglądów i zwyczajów żywieniowych oraz procedura opracowania danych (KomPAN®): wersja polskojęzyczna - wydanie drugie. https://knoz.c.pan.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=136:kwestionariusz-do-badania-pogladow-i-zwyczajow-zywieniowych-oraz-procedura-opracowania-danych-kompan-wersja-polskojezyczna-wydanie-drugie&catid=36&Itemid=129&lang=pl
7. Przewodnik metodyczny badań sposobu żywienia. (red. Gronowska-Senger A.), Komitet Nauki o Żywieniu Człowieka Polskiej Akademii Nauk, Warszawa 2013
8. Sytuacja zdrowotna ludności Polski i jej uwarunkowania (red. Bogdan Wojtyniak, Paweł Goryński). Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - Państwowy Zakład Higieny, Warszawa 2022, <https://www.pzh.gov.pl/raport-sytuacja-zdrowotna-ludnosci-polski-i-jej-uwarunkowania/>

Uzupełniająca

1. Willet W., Nutritional Epidemiology. Oxford Univ. Press. 2013
2. Gibson RS. Principles of Nutritional Assessment. Oxford University Press 2005.

7. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
E_W25 E_W27 E_W28 E_U05	Test	Uzyskanie co najmniej 65% punktacji

--	--	--

8. INFORMACJE DODATKOWE

Możliwe są trzy podejścia do zaliczenia przedmiotu

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów
Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich